

HØRINGSNOTAT

2. februar 2011
J.nr. 2507/1491-0006
Ref. nml/mam

Høringsnotat vedr. forslag til ændring af lov om fremme af energibesparelser i bygninger, lov om bygnings- og boligregistrering samt byggeloven

Udkast til lovforslaget om ændring af lov om fremme af energibesparelser i bygninger, byggeloven § 28 og lov om bygnings- og boligregistrering og har været udsendt i høring fra den 4. november 2011 til den 25. november 2011.

Udkast til lovforslag om ændring af byggelovens § 25A, stk. 1, har været udsendt i høring fra 28. oktober til 18. november 2011. Udkastet blev sendt i høring sammen med udkast til lovforslag til ændring af biobrændstofloven og VE-loven. Efter at udkastet blev sendt i høring, blev det besluttet, at flytte den del, der vedrører byggelovens § 25A, stk. 1, til lovforslaget om lov om fremme af energibesparelser i bygninger, lov om bygnings- og boligregistrering og byggelovens § 28, stk. 2.

Lovforslaget forventes fremsat 8. februar 2012.

Energistyrelsen har modtaget 53 høringssvar til det udkast til lovforslag, der blev sendt i høring den 4. november. Heraf har 10 svaret, at de ingen bemærkninger havde. Herudover har Energistyrelsen modtaget 6 høringssvar med bemærkninger til det udkast til lovforslag vedr. ændring af byggelovens § 25A, stk. 2, der blev sendt i høring den 28. oktober. Det fremgår af vedlagte liste, hvem lovforslaget har været i høring hos, og hvem, der har svaret. Alle modtagne høringssvar er endvidere vedlagt.

I det følgende gennemgås de væsentligste høringssvar til lovforslaget. Kommentarer hertil er anført i kursiv. For yderligere detaljer henvises til de vedlagte høringssvar fra høringssparterne.

Punkterne er fordelt under tre hovedpunkter svarende til de tre love, som ændringsforslagene vedrører. Energistyrelsens kommentarer ses i kursiv. Hvor der er tale om lovgivning under Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikters ressort, er kommentarerne udarbejdet i samarbejde med Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter.

Udover de kommentarer, som er sammenfattet i dette høringsnotat, indeholder høringssvarene en række mere tekniske og redaktionelle kommentarer. Disse vil blive indarbejdet i lovforslaget i fornødent omfang. Endelig er der foretaget en række mindre ændringer, herunder redaktionelle og lovtekniske ændringer i lovforslaget.

A. Lov om fremme af energibesparelser i bygninger

1. Generelt

3F Fagligt Fælles Forbund støtter de foreslåede ændringer. BAT-kartellet er generelt positiv over for de forslag, der præsenteres i notatet til høringsbrevet. Brancheforeningen for Bygningssagkyndige og Energikonsulenter (BfBE) finder, at lovforslaget er meningsfuldt, idet det, udover at sikre implementeringen af EU's omarbejdede direktiv om bygningers energimæssige ydeevne (bygningsdirektivet), tager de mest effektfulde værktøjer, nemlig rådgivning, synliggørelse og bøder i anvendelse for at opnå energibesparelser i energimærkningsordningen. Byggherreforeningen finder generelt, at de foreslåede initiativer er fornuftige og fremmende for målsætningen om at opnå mere energirigtige bygninger. Dansk Ejendoms-mæglerforening (DE) udtrykker generel tilfredshed med forslag til ændringer og nye tiltag. Danske Ark er generelt positiv overfor de fremsatte forslag. DS Håndværk & Industri er enig i vigtigheden af gennemførelse af relevante energibesparelser og synliggørelse af opnåede energibesparelser til gavn for forbrugere og erhvervsliv. Energiforum Danmark og Tekniq finder, at lovforslagets elementer gennemfører bygningsdirektivet og VE-direktivet på en hensigtsmæssig måde, og Tekniq fremhæver ligeledes, at loven bl.a. vil sikre, at de rigtige energiløsninger vælges til glæde for forbrugere, erhverv og energi- og klimapolitikken.

DS Håndværk & Industri er enig i vigtigheden af gennemførelse af relevante energibesparelser og synliggørelse af opnåede besparelser til gavn for forbrugere og erhvervsliv i Danmark. Tekniq finder, at lovforslaget gennemfører bygningsdirektivet og VE-direktivet på en hensigtsmæssig måde, og anfører, at lovforslaget bl.a. sikrer, at de rigtige energiløsninger vælges til glæde for forbrugere, erhverv samt energi- og klimapolitikken. Trælsthandlerunionen (TUN) er generelt meget positivt stemt over for større fokus på energibesparelser i bygninger.

Andelsboligforeningernes Fællesrepræsentation (ABF) begrundede manglende støtte til udvidelse af sanktionsmulighederne med den allerede igangværende positive udvikling af energimærkningsordningen som følge af de seneste revisioner. ABF kan således blandt sine medlemmer se, at der efter de seneste revisioner af energimærkningen samlet set udarbejdes flere energimærkninger og gennemføres flere energibesparende foranstaltninger som opfølgning på energimærkningen.

Danske Udlejere er enige i, at der skal foretages energibesparende foranstaltninger og dermed også, at brugerne af bygningerne (køberne og lejerne) skal have en mulighed for at vurdere energiforbruget i forbindelse med indgåelse af aftale omkring brug af bygningen. Danske Udlejere anfører videre, at reglerne dog bør udformes således, at de er gennemsigtige, ligesom kontrol af om reglerne faktisk overholdes, ikke bør være for restriktive og fordyrende for parterne på ejendomsmarkedet.

Danmarks Almene Boliger (BL) vil i det omfang, der kan opnås rentabilitet for lejerne i de almene boliger ved en øget indsats for energibesparelser, bakke op om nye initiativer. Derimod vil BL foreslå de elementer i forslaget fjernet, der medfører merudgifter for lejerne, og hvor der ikke kan forventes afledte besparelser i samme eller højere niveau end indsatsen. Under henvisning til tidligere kritik af energimærkningsordningen anfører BL endvidere, at organisationen generelt vil afvise de dele af forslagene, som ikke kan henføres til bygningsdirektivet, indtil lejerne i almene boliger i praksis kommer til at opleve energimærkningsord-

ningen som en anvendelig ordning, der kan rette opmærksomheden på hidtil oversete muligheder for energibesparelser.

Energistyrelsen skal i relation til spørgsmålet rejst af BL om forslag, der går videre end bygningsdirektivet, henlede opmærksomheden på, at der med pligten til at synliggøre en bygningsenergimærke i forbindelse med eventuel kommerciel annoncering af eksempelvis ledige lejemål, alene er tale om en fremrykning af den pligt, som eksempelvis udlejere siden 2009 har haft til under alle omstændigheder at udlevere en gyldig energimærkning over bygningen til en potentiel lejer forud for indgåelsen af en lejeaftale, jf. bygningsdirektivet. Ligeledes henledes opmærksomheden på, at i de tilfælde, hvor der er tale kommerciel annoncering til udleje (eller salg) af store bygninger på 1.000 m² eller derover, eller boligenheder beliggende i en tilsvarende stor bygning, vil der ikke være tale om overimplementering af bygningsdirektivet. Således må det her forudsættes, at energimærkningen allerede foreligger, idet disse bygninger efter den gældende lovgivning om regelmæssig energimærkning af store bygninger, til enhver tid skal have en gældende energimærkning.

2. Energimærkning med udgangspunkt i den enkelte bygning

ABF støtter forslaget præcisering af, at energimærkningen som udgangspunkt skal udarbejdes for bygninger, men at der, når det findes hensigtsmæssigt, som iflg. ABF kan være, hvor der er tale om lav sammenhængende bebyggelse (rækkehuse), kan foretages energimærkning af den enkelte bygningsenhed/andel.

DE henstiller, at hjemlen til, at der kan udstedes regler om at udarbejde energimærkning for andre afgrænsninger end en bygning udnyttes til at skabe mulighed for at udarbejde en samlet energimærkning for flere bygninger i de tilfælde, hvor det kan lade sig gøre. Dette med henblik på at gøre energimærkningen billigere for ejeren.

Baggrunden for at fastsætte, at energimærkningen som udgangspunkt udarbejdes for en bygning, er at gøre det muligt for borgeren, der køber, lejer eller bebor et rækkehus eller lejlighed i en samlet bebyggelse, at bruge energimærkningen til at danne sig et overblik over energistandarden af den pågældende bygning. I de tilfælde, hvor ejeren af en samlet bebyggelse ønsker at foretage en energimærkning af flere bygninger, er der udarbejdet værktøjer, der gør det billigere at udarbejde en samlet energimærkning for flere bygninger på en gang frem for hver for sig.

3. Adgang for andre end certificerede energimærkningsfirmaer og energikonsulenter til at udarbejde forenklede energimærkninger for nyere enfamiliehuse m.v.

I forlængelse af forslaget foreslår BL at man, ligeledes med henblik på forenkling og billiggørelse genindfører muligheden for, at ansatte i boligorganisationer kan godkendes til at udføre energimærkning. BL anfører, at da der i forvejen – og særligt med det aktuelle lovudkast – er kvalitetskontrol m.m., vil der ikke være risiko for, at habilitetsproblemer kan svække kvaliteten af energimærkningen.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI) er enig i, at nyere huse kan energimærkes uden bygningsgennemgang, men understreger, at det ikke er logisk oprette en statslig funktion til at gøre dette.

Brancheforeningen for Frie Uafhængige Bygningsagkyndige og Energikonsulenter (FU-BE.DK) påpeger, at det vil give anledning til forvirring, hvis der er flere parter, der får mulighed for at udarbejde forenklede energimærkninger uden bygningsgennemgang for nyere enfamiliehuse.

BfBE er enig i forslaget om, at energimærkninger uden bygningsgennemgang kan udarbejdes af andre end energikonsulenter, men understreger, at de bør udarbejdes af certificerede energimærkningsfirmaer.

Det fremgår klart af bygningsdirektivet, at energimærkningen i alle tilfælde skal udarbejdes af uvildige eksperter. Derfor kan ansatte i et boligselskab ikke udføre energimærkninger af boligselskabets egne bygninger. Det er inden for de nugældende regler muligt, at et firma, der ejes af et alment boligselskab, kan blive certificeret til at udføre energimærkningerne. Men firmaet kan af hensyn til uvildigheden ikke udarbejde energimærkninger af bygninger, hvor der er ejermæssigt eller økonomisk interessesammenfald mellem ejerne af det certificerede firma og de bygninger, der energimærkes.

Forslagets hjemmel til ministeren til at udarbejde regler om, at andre end certificerede firmaer kan udarbejde energimærkninger, påregnes kun anvendt i forhold til udarbejdelsen af energimærkninger uden bygningsgennemgang. Dette skyldes, at der til udarbejdelsen af disse energimærkninger ikke er behov for de samme faglige kvalifikationer, som ved udarbejdelsen af "normale" energimærkninger med bygningsgennemgang. Det er derfor vurderingen, at disse energimærkninger kan gøres billigere for husejerne ved at give mulighed for, at andre end energikonsulenter i certificerede firmaer kan udarbejde dem.

Der er ikke taget endelig stilling til, hvorledes disse regler skal udformes, herunder hvem der skal kunne udarbejde dem. Dette vil dog ske under hensynstagen til uvildighed, økonomi og faglighed, således at der opnås sikkerhed for, at bygningsejeren får energimærkningen til den lavest mulige pris samtidigt med, at mærkningen har en god faglig kvalitet og udarbejdes i henhold til de gældende regler.

4. Udvidelse af adgangen til iværksættelse af sanktioner og håndhævelse af disse, herunder indførelse af påbud og adgang til at udstede administrative bødeforelæg

Autoriserede Kølefirmaers Brancheforening (AKB), BAT-kartellet, BfBE, Det Økologiske Råd (DØR), DE, Håndværksrådet og Tekniq bakker op om udvidelsen af sanktionsadgang og håndhævelse i relation til overtrædelse af bestemmelser, der vedtages med henblik på gennemførelse af bygningsdirektivet. DE ser således et stort behov for muligheden for at udstede administrative bøder til f.eks. ejerforeninger og andelsboligforeninger, som ikke vil udlevere energimærkning til sælger i forbindelse med salg. Foreningen er dog betænkelig ved, at overtræder skal erklære sig skyldig i overtrædelsen og erklære sig rede til inden en nærmere angiven frist at betale bøden, da overtræder således nemt kan undslå sig bøden og trække sagen i langdrag til skade for den ejer, der skal sælge sin bolig.

BfBE anfører, at den hidtidige bestemmelse om, at køber kan lade et energimærke udarbejde for sælgers regning har vist sig virkningsløs, idet kun ca. halvdelen af de lovpligtige energimærker ved salg af enfamiliehuse blev udført før 1. juli 2010. BfBE antager, at en stor del af

de lovpligtige energimærker ved salg af enfamiliehuse heller ikke i dag udføres, specielt ikke ved salg uden ejendomsmægler. BfBE kan derfor kun bifalde, at det ikke længere vil skulle være op til køber at tildele sælger en sanktion ved at lade udarbejde et energimærke for sælgers regning, men at denne opgave placeres hos myndigheden, hvor den rettelig hører hjemme.

DE anfører, at foreningen ikke kan tilslutte sig en ophævelse af bestemmelsen om, at en ejerlighedsejer, andelshaver og lign. har mulighed for at lade en energimærkning udføre for foreningens regning, hvis foreningen ikke efter påkrav har udleveret energimærkningen til ejeren eller overdrageren i forbindelse med salg eller overdragelse.

ABF kan ikke støtte en udvidelse af sanktionsmulighederne på området og henviser til den allerede igangværende positive udvikling af energimærkningsordningen som følge af de seneste revisioner. ABF mener ikke, at sanktioner og bøder er vejen frem til flere energimærker. ABF kan således blandt sine medlemmer se, at der efter de seneste revisioner af energimærkningen samlet set udarbejdes flere energimærkninger og gennemføres flere energibesparende foranstaltninger som opfølgning på energimærkningen.

Tekniq gør opmærksom på, at der kan være flere barrierer og grunde til, at der ikke bliver udført de krævede kedeleftersyn m.m., herunder den fastlagte maksimalpris.

ED er enige i, at bødestraf er en passende sanktion for overtrædelse af lovens regler. Dette dog forudsat, at der først gives et påbud om lovliggørelse af det pågældende forhold, og at der er givet mulighed for at klage over dette påbud.

Dansk Energi Brancheforening (DEBRA) tilslutter sig forslaget om, at ministeren får bemyndigelse til at udstede påbud og bødeforelæg til ejere af kedel- og varmeanlæg, som ikke har fået udført den lovlige energimåling eller det lovpligtige eftersyn. DEBRA anfører, at det er foreningens erfaring fra lignende ordninger med bødestraf via politianmeldelse, at det ikke har fremmet håndhævelse af bestemmelserne.

ED, DI og Danske Udlejere er ikke enige i, at der bør gives hjemmel til Klima-, Energi- og Bygningsministeriet til at udstede administrative bødeforelæg. Det anføres bl.a., at dette vil svække ejernes retstilling, hvorfor det fortsat bør være politiet, der rejser tiltale for overtrædelser af reglerne og domstolene, der afgør skyldsspørgsmålet. Det er betænkeligt, at administrative bødeforelæg tillægges samme virkning som en dom, fordi borgerne, der måtte modtage et bødeforelæg fra ministeriet, ikke kan antages at have forståelse for betydningen af at betale et fremsendt bødeforelæg. DI anfører, at uanset hvordan bødekatalog og sanktionsniveau fastsættes, vil overvejelser om bødesanktioner som regel indebære fortolkning af loven og udøvelse af et skøn, som ikke er egnet til at overdrage til administrative myndigheder, men bør varetages af domstolene. Endvidere mener DI, at det er for tidligt at indføre mulighed for administrative bødeforelæg, fordi kendskabet til den lovpligtige energimærkningsordning ikke er tilstrækkelig, og fokus derfor bør være på oplysning herom.

Det skal fremhæves, at det omarbejdede bygningsdirektiv stiller krav om effektivt håndhævede sanktioner for overtrædelser af de nationale bestemmelser, der vedtages i medfør af dette direktiv. Det er samtidigt Energistyrelsens vurdering, at den revision af energimærkningsordningen, der har været undervejs de seneste år, og som vil blive yderligere cementeret med dette lovforslag, allerede har medført og yderligere vil medføre en større interesse blandt byg-

ningsejere m.fl. i at overholde de lovpligtige krav, således at sanktioner kun undtagelsesvist vil komme på tale.

Som det fremgår af lovforslaget, vil muligheden for at udstede administrative bødeforelæg kun blive anvendt ved klare og ukomplicerede lovovertrædelser. Som reglerne er i dag er der mulighed for at politianmelde overtrædelse af strafbelagte regler, hvorefter politiet forestår den strafferetlige behandling af sagen. Ved overtrædelser, hvor der ikke er bevistvivl, og hvor der er tale om ukomplicerede sager, er der risiko for, at denne sagsgang vil kunne føre til unødigt lang sagsbehandlingstid, der for overtræderen skaber unødigt usikkerhed vedrørende sin retsstilling. Henset til den forventede stigning i den årlige sagsmængde, dels som følge af, at der fremover skal kunne fastsættes bøder i flere situationer, dels som følge af øget stikprøvekontrol, bør sagsbehandlingstiden afkortes mest muligt ved de enkle og ukomplicerede sager af hensyn til overtræderen. Det er vurderingen, at indførelse af hjemmel til administrative bødeforelæg således vil være et vigtigt redskab til at sikre, at de lovpligtige energimærkninger og eftersyn bliver udført, at sagsbehandlingstiden i bødesager afkortes mest muligt for overtræderne, og at der sikres en tilfredsstillende implementering af bygningsdirektivet.

Energistyrelsen har ikke været forelagt eksempler på, at den gældende lovgivnings mulighed for, at en køber af en ejerlejlighed, andelslejlighed el.lign, kan få udarbejdet energimærkningen på sælgers regning, har virket efter hensigten. Dette skyldes formentlig, at køber typisk ikke vil påtage sig den økonomiske risiko for, at sælgeren ikke frivilligt betaler energikonsulenten eller refunderer udgifterne til den udarbejdede energimærkning.

Som det fremgår af lovforslaget, vil der kun være tale om at udstede administrative bødeforelæg i førstegangstilfælde efter principperne i retsplejelovens § 832 om anklagemyndighedens bødeforelæg. Bemyndigelsesbestemmelsen vil kun kunne anvendes efter forhandling med justitsministeren, som således også skal sikre, at betingelserne om, at der skal være tale om sager, der er enkle, ukomplicerede og uden bevistvivl eller tvivl om sanktionsniveau, er opfyldt. Med dette lovforslag fastsættes der ydermere et fast niveau for normalbøder i førstegangstilfælde i forskellige situationer.

Energistyrelsen finder det ikke hensigtsmæssigt, at gøre det til en betingelse for at udstede bødeforelæg, at der er givet forudgående påbud og at eventuelle klagemuligheder er udtømt, idet sanktionsmuligheden herved ville risikere at miste sin generalpræventive effekt. Efter Energistyrelsens vurdering ville dette indebære en risiko for, at overtræder udsætter og eventuelt helt undlader energimærkning, såfremt vedkommende ikke i forlængelse af udtagelse til stikprøvekontrol eller anmeldelse modtager et påbud.

Med hensyn til den indvending, der er fremført imod det forhold, at en betingelse for, at sagen kan afsluttes i forlængelse af et bødeforelæg udstedt af Klima-, Energi- og Bygningsministeriet, er, at den pågældende adressat for bødeforelægget vedtager dette, skal Energistyrelsen fremhæve, at administrative bødeforelæg udstedt af ministeriet er underlagt de betingelser, der er angivet i retsplejelovens § 832. Der er ikke mulighed for at fravige disse regler.

Energistyrelsen finder ikke, at det er for tidligt at indføre bøder på området. Energimærkning ved salg har således været lovpligtigt siden 1997 og siden den fremrykkede annonceringspligt med energimærket ved salg kom ind i loven i 2010, er kendskabet til ordningen generelt blevet mere udbredt.

De modtagne bemærkninger giver ikke anledning til at ændre forslaget.

5. Udvidelse af krav om synliggørelse af energimærket ved annoncering i kommer- cielle medier i forbindelse med salg eller udleje af en bygning eller bygningsenhed

AKB er enig i forslagets bestræbelser på at udvide krav om synliggørelse af energimærket. BfBE anfører, at ejendomsmæglerkæderne siden indførelsen af krav om synliggørelse af energimærket ved salg gennem ejendomsmæglere den 1. juli 2010 flere gange har rapporteret, at købere spørger ind til bygningernes energimæssige tilstand på en anden måde end før, og at man nu kan registrere en mærkbart højere salgspris for ejendomme med lavt energiforbrug end for ejendomme med højt energiforbrug. BfBE anfører videre, at der dermed er taget et væsentligt skridt til at markedsføre ejendommens energimæssige tilstand, og at det virker indlysende, at samme resultat kan nås for udlejningsejendomme og ejendomme, som ikke formidles gennem ejendomsmæglere. Danske Ark anfører, at synliggørelse kan stimulere interessen for energieffektiviseringer og for at identificere unødigt energiforbrug med henblik på at mindske eller fjerne det. DI støtter forslaget og anfører, at et synligt energimærke ved annoncering af bygningssalg kan bidrage positivt til, at bygningens energimæssige tilstand afspejles i salgsprisen. DØR støtter forslaget. Tekniq støtter, at der skabes større transparens om bygningers forbrug gennem den foreslåede udvidelse af krav om synliggørelse af energimærket ved annoncering. TUN fremhæver i sin støtte til lovforslaget, at synliggørelse vil skabe større transparens om bygningers energimæssige ydeevne.

Rockwool anser det for fornuftigt at udvide pligten så den gælder for alle bygninger og boliger. Med henblik på at sikre forbrugernes tillid til de energimærker, der angives i annoncerne fremhæver Rockwool samtidigt vigtigheden af at føre kontrol med, at det oplyste energimærke i annoncen reelt eksisterer. Det anføres således, at man aktuelt ser urealistiske energimærker i annoncerne, eksempelvis huse fra 1800-tallet, der angiveligt skulle have energimærke A. Danske udlejere finder, at det vil forekomme mere forbrugervenligt, såfremt det faktiske energiforbrug i et lejemål oplyses i annoncerne og ikke kun bygningens klassificering på en skala fra A til G. Danske Udlejere finder således ikke, at dette vil være af reel nytteværdi for brugerne. ABF og Dansk Ejendomsmæglerforening (DE), der generelt støtter lovforslaget, finder dog, at der er behov for en mere præcis afgrænsning af, hvad der ligger i begrebet annoncering i kommercielle medier. Ligeledes finder ABF, at det ikke fremgår klart, at en bestyrelse i tilfælde af eksempelvis en andelshavers eksklusion fra en andelsforening, kan indtræde i andelshaverens forpligtelse vedrørende udlevering af energimærkningen til en sælger.

BL finder ikke, at den effekt, som er opstået på ejerboligmarkedet af annonceringen af energimærket, kan forventes for lejeboligmarkedet, idet der er et meget begrænset udbud i forhold til efterspørgslen, hvorfor andre faktorer vil være afgørende for lejere. BL anfører, at i særligt udsatte områder vil bygningerne alene på grund af opførelsetidspunktet typisk få en dårlig energimærkning, hvilket i forbindelse med annoncering vil kunne have en negativ virkning på et boligområde, der i forvejen har vanskeligheder. BL finder, at lovforslaget efterlader usikkerhed omkring, hvorvidt der kun er tale om konkret annoncering af bestemte boliger eller om kravet tillige gælder ved mere generel annoncering. Sidstnævnte tilfælde vil iflg. BL indebære betydelige praktiske forhindringer, hvorfor BL anbefaler, at der kun stilles krav ved annoncering af konkrete lejemål.

Ejendomsforeningen Danmark (ED) anfører, at foreningen finder, at det forekommer problematisk med obligatorisk offentliggørelse af energimærker i forbindelse med annoncering, når Energistyrelsen i en undersøgelse fra december 2010 har dokumenteret stærkt svingende kvalitet af energimærkningerne. Ligeledes er ED imod forslaget om, at sælger, overdrager og udlejer pålægges strafbelagt ansvar for, at energimærket synliggøres i forbindelse med annoncering i de tilfælde, hvor salg, udleje og overdragelse sker ved formidler.

Energistyrelsen skal fremhæve, at der med indførelse af pligt til annoncering af energimærket alene er tale om en fremrykning af den almindelige pligt for bygningsejeren til at sikre, at der foreligger og udleveres en gyldig energimærkning i forbindelse med salg eller udleje.

Energimærket, A til G er baseret på objektivt sammenligneligt grundlag og afspejler en brugeradfærd med et gennemsnitligt normalforbrug af energi. Endvidere vil det ikke være hensigtsmæssigt at offentliggøre det faktiske energiforbrug i en bygning eller boligenhed, idet der dels er tale om personlige oplysninger, dels vil der være en vis risiko for, at den aktuelle ejer eller lejers forbrug afviger betragteligt fra et gennemsnitligt normalforbrug og således ikke vil være retvisende for en ny køber eller lejer. For at imødegå denne risiko er energimærkningen derfor møntet på en køber eller lejer med et gennemsnitligt energiforbrug.

Energistyreless sekretariat for energimærkningen af bygninger (Sekretariatet for energieffektive bygninger, SEeB) har udarbejdet en rapport for Energistyrelsen om energimærkningernes kvalitet, som er blevet offentliggjort i november 2011. Rapporten indeholder dels resultatet af kvalitetssikringsarbejdet for perioden maj 2010 til august 2011, og dels forslag til kvalitetssikringsaktiviteter fremover. Hovedresultatet er, at der er sket en løbende forbedring af energimærkningernes kvalitet, og at kravet om certificering, som betingelse for udarbejdelsen af energimærkninger, har medført en forøgelse af kvaliteten. Energistyrelsen arbejder løbende med mulige forbedringer af energimærkningernes kvalitet, og rapportens forslag til kvalitetsarbejdet indgår i dette arbejde. Energistyrelsen er enig i vigtigheden af, at der ligeledes føres kontrol med, at det er de korrekte energimærker, der anføres i annoncer til salg eller udleje.

I høringsudkastet var der lagt op til, at både sælger, overdrager og udlejer kunne pålægges strafbelagt ansvar for, at energimærket synliggøres i forbindelse med annoncering i de tilfælde, hvor salg, udleje og overdragelse sker ved formidler. Efter lovteknisk gennemgang er dette nu blevet ændret. Herefter vil det i disse tilfælde alene være muligt at straffe formidleren for manglende synliggørelse af energimærket ved annoncering. Det bemærkes dog, at pligten for sælger, udlejer eller overdrager til allerede på annonceringstidspunktet at have fået udarbejdet energimærkning med henblik på at sikre, at formidleren har fået udleveret en gyldig energimærkning, så energimærket kan synliggøres, vil bestå.

Hvis der bag en mere generel annoncering og markedsføring af eksempelvis en boligforening er aktuelt ledige lejemål, vil der være krav om, at energimærket for de bygninger, der er ledige lejemål i, synliggøres i annoncen. Dette er nu præciseret i bemærkningerne til lovforslaget.

Energistyrelsen er enig i behovet for yderligere præcisering på de områder, som herudover er anført af høringsparterne og har præciseret og uddybet lovforslagets bemærkninger i overensstemmelse hermed.

I forbindelse med den lovtekniske gennemgang er forslaget ligeledes blevet ændret med henblik på at sikre, at pligten til at synliggøre energimærket i forbindelse med kommerciel annoncering til salg, udleje eller overdragelse udstrækkes til fysiske eller juridiske personer, der uden at være sælger, udlejer eller overdrager, på eget initiativ og uden fuldmagt foretager en annoncering, f.eks. på boligsider som Boliga. Der er her ligeledes tale om direktivkrav.

6. Opslag af udførte energimærkninger på større ikke-offentlige bygninger

Det Økologiske Råd og Energiforum Danmark støtter forslaget. Dansk Industri finder, at forslaget er en nødvendig del af bygningsdirektivimplementeringen, og har derfor ingen kommentarer hertil.

BL finder ikke, at det fremgår med den fornødne tydelighed, om kravet omfatter udlejnings-ejendomme. I det omfang, der er krav om offentliggørelse af energimærker for almene boliger, foreslår BL, at dette sker på internettet.

Bygherreforeningen finder, at synlig mærkning er en brugbar løsning, men er dog skeptisk over for den reelle effekt af forslaget, da det kan være vanskeligt for den almindelige forbruger at adskille mærkningens formål, som er det bygningsrelaterede energiforbrug, fra de forbrugsrelaterede installationer, der ikke er omfattet af mærkning. Foreningen foreslår derfor, at energimærkningen på sigt kommer til at omfatte energirigtig adfærd i bygningen.

DS Håndværk & Industri mener ikke, at forslaget vil medføre større energibesparelser, da besøgende til en bygning næppe har mulighed for at fravælge besøget på baggrund af et energimærke. Et besøg i et discountmarked flyttes næppe til en specialbutik på grund af energimærket, men alene på kvalitetsforskellen af de udbudte varer og deres prisniveau. Derudover bør ordet "ofte" præciseres, da det kan bøjes efter behov, når der i samme sætning anføres, at de besøgende skal være "offentligheden". Er en handlende kunde i en butik med under begrebet "besøgende fra offentligheden" eller blot en kunde i butikken? En ansat i en virksomhed må i udgangspunkt ikke være en besøgende fra offentligheden. Begrebet "ofte" bør angives efter nogle parametre, der kan være antal personer, antal dage ligesom der kan være variation.

Danske Udlejere finder, at kravet om opslag er en administrativ byrde, hvor fordele derved ikke kan opveje de byrder og administrative/kontrolmæssige omkostninger, som ordningen vil medføre.

Ejendomsforeningen Danmark anerkender, at Bygningsdirektivet stiller dette krav, men mener ikke kravet vil have den positive effekt i forhold til ønsket om energibesparelser. Aktiviteten vil derimod koste ejendomsselskaberne tid og penge, ligesom man må forudse, at der vil opstå en del sager om manglende overholdelse af denne regel, fordi ejerne kan have vanskeligt ved at se formålet hermed.

Energistyrelsen skal hertil bemærke, at forslaget er direktivimplementering og på linje med direktivets krav herom, dvs. lovforslaget stiller ikke skrappe krav end direktivet. Et tilsvarende krav gælder i dag for offentlige institutioner og virksomheder, og formålet med bestemmelserne er gennem synliggørelse af det stedfundne energiforbrug at bidrage til at få forbruget nedbragt. Det vurderes, at forslaget på sigt vil have en holdningsbearbejdende ef-

fekt på længere sigt. Det bemærkes i øvrigt, at energimærkningen angiver det målte forbrug i bygningen.

Er der tale om eksempelvis boligejendomme, hvortil der ikke er tilknyttet butikker m.v., og hvor en bredere offentlighed derfor ikke har adgang, vil der ikke være krav om opslag af udførte energimærkninger. Dette er blevet præciseret i bemærkningerne.

Det er muligt, at der vil opstå sager om manglende overholdelse. Det må imidlertid formodes, at dette kun vil ske i begrænset omfang, idet kravet alene går på opslag af en allerede udførte energimærkning.

7. Krav om eftersyn af varmeanlæg med biobrændselskedler

FRI, DEBRA, VELTEK, Tekniq, DØR og BAT-kartellet er enige i at der skal etableres en eftersynsordning for varmeanlæg med biobrændselskedler.

DI ser hellere, at der klima-, energi- og bygningsministeren igangsætter kampagne- og rådgivningsaktiviteter i stedet for en egentlig eftersynsordning.

Der foreslås med lovforslaget etableret en hjemmel til, at ministeren kan udstede regler om iværksættelse af en eftersynsordning for varmeanlæg med biobrændselskedler. Energistyrelsen er i gang med at vurdere fordele og ulemper ved en eftersynsordning i forhold til f.eks. kampagner og rådgivning, da begge dele er muligt i henhold til bygningsdirektivet. Ved etablering af en eventuel eftersynsordning for varmeanlæg med biobrændselskedler skal det sikres, at en sådan ordning er omkostningseffektiv og mere effektiv end rådgivning og kampagner.

8. Skorstensfejerens rolle i forbindelse med kontrol af eftersyn af oliefyr

DEBRA finder det naturligt, at skorstensfejeren skal oplyse en husejer om pligten til at få foretaget eftersyn af sit oliefyr, såfremt dette ikke er sket. DEBRA kan også tilslutte sig, at skorstensfejeren på stedet kan fremsætte tilbud om at udføre dette, såfremt skorstensfejeren ikke som led i sit arbejde som myndighedsperson opnår konkurrencemæssige fordele i forhold til olieservicevirksomheder, der agerer i eftersynsordningen for oliefyr. Efter DEBRAs opfattelse må der knyttes to vilkår til skorstensfejeren tilbudsgivning, nemlig at skorstensfejeren ikke kan udsende generelle tilbud på energimålinger på baggrund af dennes kartotek over kunder, og at skorstensfejeren ikke må give tilbud, såfremt der allerede eksisterer en eftersynsmærkat på kedlen, som er under 14 måneder gammel.

Olie- og gasbrænder Service Sammenslutningen (OSS) mener at skorstensfejeren skal have mulighed for at indberette manglende lovpligtigt eftersyn oliefyr til Energistyrelsen.

OR-ordningen anmoder om, at skorstensfejeren får tildelt en rolle som kontrollant i forbindelse med energimåling og energisyn, med mulighed for at skorstensfejeren kan udføre målinger og indberetninger hvor dette ikke er foretaget i forvejen.

Energiforum Danmark støtter forslaget om, at skorstensfejeren skal oplyse husejeren om pligten til at få foretaget lovpligtigt eftersyn af oliefyr.

Energistyrelsen er enig med DEBRA i, at reglerne om at en skorstensfejer skal kunne afgive tilbud til husejeren om at få foretaget et manglende eftersyn af et oliefy, skal udformes på en sådan måde, at konkurrencemæssige forhold tilgodeses og regler om markedsføring overholdes. Ifølge den foreslåede § 18, stk. 2, skal skorstensfejeren først oplyse om pligten til eftersyn og kan fremsætte tilbud om eftersyn, såfremt eftersynet ikke er foretaget eller planlagt foretaget. Det vil i praksis sige, at der skal være gået minimum ét år siden sidste måling, før skorstensfejeren skal oplyse om pligten til måling og kan fremsætte et tilbud om at få den foretaget. Denne periode kan udskydes, såfremt ejeren allerede har indgået aftale med en teknisk ekspert herom. Energistyrelsen bemærker, at en skorstensfejer ifølge § 12 i den gældende bekendtgørelse om eftersyn af kedel- og varmeanlæg i bygninger, kan give meddelelse til Energistyrelsen, såfremt denne som led i sit skorstensfejerarbejde bliver opmærksom på, at et givent oliefy ikke har fået foretaget den lovpligtige energimåling.

9. Udvidelse og præcisering af kravet om regelmæssig energimærkning m.v. af offentlige bygninger

AKB, BAT-kartellet, Bygherreforeningen, FRI, DØR og DI støtter forslaget.

ED anerkender, at bygningsdirektivet stiller krav om, at offentlige bygninger over 500 m², der ofte besøges af offentligheden, skal omfattes af regelmæssig energimærkning, og at denne grænse nedsættes til 250 m² senest den 9. juli 2015. Foreningen mener imidlertid ikke, at aktiviteten vil have den store positive effekt i forhold til ønsket om energibesparelser. Aktiviteten vil derimod koste ejendomsselskaberne og de offentligt lejere tid og penge, ligesom man må forudse, at der vil opstå en del sager om manglende overholdelse af denne regel, fordi ejerne kan have vanskeligt ved at se formålet hermed.

FRI opfordrer også til ikke blot at energimærke, men tillige, at man sikrer gennemførelsen af energitiltagene i bygninger i det offentlige, herunder at der også i kravene lægges vægt på indeklima. Energirenovering bør gennemføres som en helhedstankegang - og ikke kun ved at gøre huset tættere og sætte mere isolering op.

Københavns Kommune finder, at forslaget indebærer en udvidelse af de forpligtelser som private bygningsejere, der udlejer til den offentlige sektor, har. Hvor de tidligere kun skulle energimærke bygninger over 1.000 m² (generelt krav), vil gennemførelse af forslaget betyde, at de nu skal energimærke bygninger over 250 m², hvis de anvendes til offentligt formål. Københavns Kommune fremhæver på den ene side, at energimærkningen af disse bygninger (ca. 25 pct. af de kommunalt anvendte bygninger i Københavns Kommune er private lejemål) generelt vil forbedre de kommunale lejeres muligheder for at reducere deres energiforbrug via valg af lejemål, krav til udlejere og samarbejde med udlejere om gennemførelse af energibesparelser. Samtidig bemærkes, at bygninger mellem 250 og 1.000 m² dog kun udgør en mindre del af de kommunale lejemål, hvorfor effekten vurderes som begrænset.

På den anden side bemærker Københavns Kommune, at effekten ligeledes skal ses i lyset af den øgede udgift til energimærkning, som man må forvente bliver overført til lejere. I de små ejendomme kan man stille spørgsmål ved, om denne merudgift opvejes af de afledte energibesparelser. Derfor bør kommunerne kompenseres for denne merudgift. Det fremgår ikke klart, om kravet også indebærer en forpligtelse til at foretage månedlige registreringer af energiforbrug og driftsforhold. Af hensyn til opnåelse af energibesparelser i praksis, bør denne for-

pligtelse medtages over for bygninger mellem 250 og 1.000 m². Det fremgår heller ikke klart, hvordan kravet skal udmøntes i forbindelse med indgåelse af nye lejemål. Ved valg mellem alternative lejemål vil energimærket rumme nyttige oplysninger. Derfor bør der indføres bestemmelser, som forpligter udlejer til at udarbejde energimærker i den forbindelse.

I og med at der allerede i dag er krav om regelmæssig energimærkning af offentligt ejede bygninger over 250 m², som dermed forudsættes at have en regelmæssig energimærkning, er Energistyrelsen enig i, at reglens udvidelse til offentligt lejede bygninger vil få begrænset betydning, men skal ses som udslag af, at lovforslaget implementerer bygningsdirektivets krav om regelmæssig energimærkning af bygninger over 250m², som det offentlige både ejer og anvender. Endvidere vurderes kravet at få begrænset betydning, fordi der trods alt vil være færre bygninger mellem 250 og 1.000 m² som kommunerne lejer, idet hovedparten af de kommunale bygninger vil være ejet af kommunerne. Det samme vurderes at være tilfældet for de regionale bygninger. I øvrigt bemærkes, at der siden juli 2009 har været krav om energimærkning ved indgåelse af lejemål, hvorfor det nye krav kun får betydning for de lejemål af bygninger mellem 250 og 1.000 m², som kommuner måtte have indgået før dette tidspunkt.

Der er ikke taget stilling til, om kravet skal følges op af et krav om, at ejere af bygninger over 250 m², der lejer ud til offentlige myndigheder, også skal foretage månedlige registreringer af energiforbrug og driftsforhold for disse bygninger. Et sådant krav er der i dag for bygninger på 1.000 m² eller derover. I forbindelse med udmøntningen af loven vil der blive taget stilling hertil.

Som sagt er der allerede i dag krav om energimærkning ved indgåelse af lejemål. Ligeledes indeholder såvel Cirkulære om energieffektivisering i statens institutioner (nr. 9787 af 1. oktober 2009)bestemmelse om, at staten når den leje sig ind i privatejede bygninger skal sikre at den pågældende bygning klassificeres med et energimærke af en vis standard afhængig af bygningens alder. Ligeledes er indgået frivillige aftaler mellem henholdsvis transport- og energiministeren og klima- og energiministeren på den ene side og KL og Danske Regioner på den anden side om energibesparelser i hhv. kommuner og regioner. Det fremgår bl.a. af disse aftaler, at kommuner og regioner skal sikre, at energibesparelserprojekter og energieffektiv drift og vedligeholdelse af bygninger i videst muligt omfang gennemføres i forbindelse med indgåelse, forlængelse eller genforhandling af kommunens lejeaftaler vedrørende privatejede bygninger eller dele af privatejede bygninger. Samme krav skal søges tilgodeset, når kommunen eller regionen tilsvarende forhandler på andres vegne, og har mulighed for at stille sådanne krav. Med kravet om energimærkning ved udleje samt førnævnte cirkulære og aftaler er der således taget højde for, at kommuner og regioner kan stille krav overfor private udlejere. Hertil kommer de sanktionsmuligheder som dette lovforslag stiller forslag om.

De modtagne kommentarer giver således ikke anledning til ændring af forslaget.

10. Etablering af godkendelsesordning for installatører af små vedvarende energianlæg

a) Generelt

FORCE Technology, DEBRA, Håndværksrådet, Varmepumpefabrikantforeningen, Teknologisk Institut, Tekniq, DØR, Bygherreforeningen, BAT-kartellet, DE, AKB og 3F er tilhænge-

re af indførelsen af en obligatorisk godkendelsesordning for installatører af VE-anlæg, som foreslået.

Direktør Allan Elgaard fra VVS-Eksperten A/S og VVS og el-tekniske leverandørers branche-forening (VELTEK) er ikke tilhængere af indførelsen af en obligatorisk godkendelsesordning for installatører af VE-anlæg. Allan Elgaard fra VVS-Eksperten A/S fremhæver især, at mindre biobrændselsanlæg og solvarmeanlæg ikke fungerer bedre fordi de er installeret af en fagperson. Forslaget vil i stedet afskære ”gør-det-selv” segmentet fra dette område. VELTEK mener, at de gældende autorisationer for el og vvs må være fuldt dækkende for efteruddannelsesbehovet.

Forslaget skaber hjemmel til at implementere VE-direktivets artikel 14, stk. 3, hvoraf fremgår, at der skal etableres godkendelsesordninger eller lignende for de teknologier, som lovforslaget omhandler. Af hensyn til at opnå den størst mulige energieffektivitet i de installerede anlæg og af hensyn til forbrugerbeskyttelse, foreslås godkendelsesordningerne obligatoriske. De foreslåede ordninger er efter Energistyrelsens opfattelse omkostningseffektive, da de bygger videre på eksisterende autorisationsordninger for el- og vvs-installatører. Endvidere sikres en større mulighed for konkurrence på markedet for montering af små VE-anlæg ved, at der åbnes op for, at en bredere kreds af virksomheder, end dem som er autoriserede som el- og vvs-installatører, kan opnå godkendelse til arbejde i forbindelse med montering af små VE-anlæg, jf. nedenfor pkt. 10.c.

b) Afgrænsning af teknologier og installationernes omfang

FORCE Technology mener, at almindelige brændeovne og pilleovne, der anvendes til direkte opvarmning af rumluften hvor de står, bør være omfattet af en ordning. FORCE Technology anfører endvidere, at der bør tages højde for ventilationsvarmepumper i forbindelse med afgrænsning hvilke typer varmepumper der omfattes af bestemmelserne om godkendelsesordninger.

Københavns Energi A/S fremfører, at de ikke mener det er hensigtsmæssigt, at varmepumper sidestilles med små VE-anlæg, eftersom varmepumper kræver elforsyning.

Energistyrelsen har tilrettet bemærkningerne til lovforslaget omkring brændeovne, således at brændeovne ikke nævnes særskilt som en undtaget teknologi. En nærmere afgrænsning af hvilke typer af anlæg, der omfattes af godkendelsesordningerne fastsættes ved bekendtgørelse. En mere præcis afgrænsning af hvilke teknologier, der omfattes af godkendelsesordningerne end den som fremgår af lovforslaget vil ligeledes fremgå af den bekendtgørelse, som udstedes i medfør af de foreslåede hjemmelsbestemmelser.

VE-direktivets artikel 2, litra a, definerer »energi fra vedvarende energikilder« som: energi fra vedvarende ikke-fossile kilder i form af: vindkraft, solenergi, aerotermisk energi, geotermisk energi, hydrotermisk energi og havenergi, vandkraft, biomasse, lossepladsgas, gas fra spildevandsanlæg og biogas. Direktivets bilag VII definerer hvorvidt en given varmepumpe kan anses som vedvarende energi i VE-direktivets forstand. Energistyrelsen foreslår derfor, at det fastholdes at varmepumper kan defineres som vedvarende energi til den brug som kræves i direktivet.

c) Betingelser for virksomhedsgodkendelse

Dansk Byggeri finder det uacceptabelt at godkendelse af en virksomhed gøres betinget af, at virksomheden er autoriseret efter lov om gasinstallationer og installationer i forbindelse med vand- og afløbsinstallationer eller lov om autorisation af elinstallatører mv.

DI fremhæver, at der er andre virksomheder end el- og vvs-installatører, f.eks. inden for elektrobranchen, som kan yde service og vedligehold på små VE-anlæg. DI finder, at disse virksomheder også bør kunne opnå godkendelse som installatør af små VE-anlæg.

DANAK finder at det bør medtages i loven om godkendelsesordninger for installatører af små VE-anlæg, at klima-, energi- og bygningsministeren kan fastsætte regler om certificering og akkreditering i §§ 24b og 24c som alternativ til godkendelsesordninger.

Energistyrelsen har ændret formuleringen af den foreslåede § 24 b, således, at der skabes mulighed for at der kan etableres to forskellige typer ordninger. En ordning for montører, som ikke kan udføre den del af installationsarbejdet, som kræver el- eller vvs-autorisation. Og en ordning for installatører, som vil kunne udføre alt arbejde i forbindelse med en installation. Det præciseres desuden i bestemmelsen, at der kan fastsættes regler om hvilket arbejde i forbindelse med en installationsproces, som er omfattet af de forskellige typer ordninger.

Det forventes, at betingelsen for at blive VE-installatør bliver, at virksomheden er autoriseret som el- eller vvs-installatør, og etablerer et tillæg til deres eksisterende kvalitetsstyringssystem. Det forventes, at betingelsen for at blive VE-montør bliver, at virksomheden dokumenterer at være i besiddelse af de nødvendige kvalifikationer og kompetencer samt at virksomheden har et akkrediteret eller certificeret kvalitetsstyringssystem.

ROCKWOOL A/S mener, der bør være tale om en godkendelsesordning for den enkelte installatør, ikke kun virksomheden, idet der ikke må være tale om en unødigt byrdefuld ordning, ligesom der er større risiko for dårlig kvalitet, når det ikke er den enkelte installatør, som er godkendt.

Varmepumpeordningen (VPO) foreslår bl.a. at lovforslaget ændres således, at der i medfør af § 24 b, stk. 3, både kan stilles krav om uddannelse af personer ansat i en virksomhed, der installerer små VE-anlæg, og stilles krav til disses erfaring.

Energistyrelsen gør opmærksom på, at virksomhedsgodkendelse og den fortsatte oprettelse heraf, forventes at blive betinget af at virksomheden råder over de nødvendige kompetencer, herunder at virksomheden har medarbejdere der har fuldført den nødvendige uddannelse.

Det fremgår af VE-direktivets artikel 14, stk. 3, at godkendelsesordningerne skal baseres på de kriterier, der fremgår af direktivets bilag IV. Af direktivets bilag IV fremgår en række uddannelseskra- v til de installatører, der installerer de forskellige typer VE-anlæg. Den bekendtgørelse, som forventes udstedt i medfør af de foreslåede regler i lovforslaget, vil tage højde for og implementere bilag IV til VE-direktivet.

Energistyrelsen har ændret lovforslaget, således at det fremgår af den nye foreslåede § 24 b, stk. 3, at der kan stilles krav til såvel uddannelse og erfaring i forbindelse med godkendelse. Det fremgår således af bilag IV til VE-direktivet, at der bør være tale om installatører med erhvervs erfaring. Niveau for denne erfaring kan fastsættes ved bekendtgørelse.

11. Sælgerfinansieret rådgivning af købere om energimærkningen

BfBE støtter forslaget om rådgivningen af købere, idet der henvises til en undersøgelse udført af foreningen om effekten af køberrådgivningen, der viste at 75 pct. af købere, der i udgangspunktet ikke havde til hensigt at reagere på energimærket, ændrede mening i forbindelse med rådgivningen. Samtidigt understreges vigtigheden af at rådgivningen ydes tidligt efter handlens indgåen af en kvalificeret rådgiver. Ligeledes støtter DØR varmt forslaget. Danske Ark støtter forslaget, og foreslår samtidigt, at køberrådgivningen sker ud fra et helhedsperspektiv, hvor æstetiske og kulturelle værdier også inddrages.

FUBE.DK støtter forslaget og understreger, at rådgivningen må ydes af samme energikonsulent, som har udført mærkningen, da den i bemærkningerne anslåede omkostning til køberrådgivningen på 2-3.000 kr. ellers ikke vurderes at være tilstrækkelig til ydelse af en kvalificeret rådgivning. Rockwool støtter forslaget om køberrådgivningen, og foreslår, at rådgivningen ydes af en anden, end den der har udarbejdet energimærkningen for at sikre uvildigheden.

Håndværksrådet støtter forslaget, men understreger lige som DS Håndværk & Industri, at det bør præciseres, hvor stor energibesparelsen skal være, inden køber bliver berettiget til rådgivningen. DS Håndværk & Industri tilføjer endvidere, at der ikke bør indføres maksimale honorarer for rådgivningen, da dette undergraver konkurrencen.

FRI opfordrer til at forslaget gentænkes med henvisning til, at købere af ejendomme først efter tre til seks år efter handlens indgåelse har luft i økonomien til at gennemføre energibesparelser. FRI foreslår derfor, at køberrådgivningen betales af køberen, men gøres fradragsberettiget

ABF anfører, at andelsboliger generelt bør undtages fra bestemmelsen om sælgerfinansieret rådgivning, da andelshavere ikke selv kan foretage de fornødne tiltag til energiforbedringer, idet dette også er foreningens anliggende, hvor der er tale om tæt/lav bebyggelse.

BL anfører, at det er uklart, om køberrådgivningen også påtænkes at omfatte almene boligorganisationer. BL understreger, at forslaget vil medføre forøgede omkostninger, som ikke forventes at blive kompenseret ved tilsvarende energibesparelser, hvorfor det anbefales at forslaget udgår.

Danske Regioner foreslår, at såfremt køber har behov for rådgivning, at dette inddrages i energikonsulentens forpligtelser i forbindelse med energimærkningen og ikke som blankocheck til køber og konsulent.

Tekniq udtrykker betænkelighed ved forslaget på baggrund af, at energimærkningen herved fordyres. Tekniq henviser til, at evalueringen af energispareindsatsen fra 2008 viste, at energimærkningen af småhuse er samfundsmæssigt meget dyrt. Tekniq foreslår, at man i stedet

for brug af energikonsulenter involverer installatører og andre håndværkere i forbindelse med opfølgning og realisering af energibesparelser.

DE, DI, Realkreditrådet, Realkreditforeningen og Finansrådet kritiserer forslaget om, at rådgivningen betales af sælgeren. Dette begrundes primært med, at boligmarkedet er presset, og at en forøgelse af sælgerens omkostninger vil forværre denne situation.

ED noterer sig, at rådgivningen ifølge bemærkningerne kun er tiltænkt enfamiliehuse, men understreger samtidigt, at hjemlen til at fastlægge regler om køberådgivningen er meget bredt formuleret, hvilket foreningen ikke finder rimeligt. Foreningen foreslår, at køberådgivningen udgår med henvisning til, at dette ikke indgår i EU's bygningsdirektiv.

På baggrund af den udtrykte bekymring for, at forslaget om indførelse af energirådgivning af købere af ejendomme for sælgers regning vil give sælger en økonomisk belastning, hvilket vurderes at være uhensigtsmæssigt i en situation, hvor ejendomspriserne er presset, indstiller Energistyrelsen, at dette forslag tages ud af lovforslaget. Rådgivningen af købere om energibesparelser indgår imidlertid i Go' Energis handlingsplan.

12. Fremme af andele af energi fra vedvarende energikilder i det offentlige bygninger

Dansk Byggeri støtter forslaget.

Det er Bygherreforeningens opfattelse, at etablering af decentrale anlæg kun bør ske, når den centrale forsyningskilde er mindre effektiv og CO₂-venlig end den decentrale. Derfor finder Foreningen kun forslaget fornuftigt, hvis det ikke tilskynder til at etablere anlæg i forsyningsområder, hvor den offentlige energiforsyning er bedre og mere energi- og driftseffektiv.

KL anfører, at det af lovbemærkningerne fremgår, at ministeren gives beføjelse til at stille skrappe krav til energieffektivisering af offentlige bygninger, end det lægges op til med VE-direktivets minimumskrav. Ministeren skal ifølge forslaget således kunne stille krav om anvendelse af energi fra vedvarende energikilder i forbindelse med alle renoveringer af offentlige bygninger. KL anfører endvidere, at foreningen i flere år har talt for, at kommunerne får til opgave at lave planer for den lokale omstilling til vedvarende energi. KL henviser således til den igangværende dialog mellem KL og Energistyrelsen om "strategiske energiplaner" i kommunerne, der skal sikre, at der sker en samfundsøkonomisk fornuftig afbalancering mellem renovering af bygninger og omstilling til vedvarende energi. KL finder, at lovforslaget lægger op til, at der i stedet for en sådan større helhedsplanlægning lægges op til, at omstillingen til vedvarende energi sker på bygningsniveau. Det mener KL kun kan være samfundsøkonomisk ufornuftigt. Fastsætter ministeren regler om, at man skal tage udgangspunkt i den enkelte bygning – frem for i en lokal helhedsplan – vil det desuden fremme de individuelle løsninger for opvarmning.

Energiforum Danmark anfører ligeledes, at investeringer i VE-anlæg ikke bør ske på bekostning af langsigtede energibesparende tiltag, ligesom det er vigtigt, at investeringer sker under hensyntagen til den generelle forsyningsstruktur i nærområdet. Hvis der bliver et generelt krav om strategisk energiplanlægning, hvilket kommunerne for tiden afventer melding om, bør der

i forbindelse med forslaget § 21, stk. 3, som minimum stilles krav om, at disse overvejelser sker i overensstemmelse med den strategiske energiplan for kommunen.

FRI finder det positivt, at andelen af VE øges, men finder, at der fokuseres meget på små VE anlæg tilknyttet matriklen. FRI anbefaler, at der lægges mere vægt på større VE-anlæg, herunder også andre typer end vindmøller. Små VE-anlæg er ikke ubetinget samfundsøkonomisk optimale, både henset til den rene økonomi og i forhold til anlæggenes samlede livstidsenergiforbrug. Forslaget bør tage højde for såvel samfundsøkonomisk som de privatøkonomiske gevinster. Samtidigt, anføres det, har Danmark muligheden for via et veludbygget kollektiv forsyningsnet at udvikle større VE-løsninger og dermed forbedre Danmarks konkurrenceevne (indenfor VE).

Københavns Kommune anfører, at lovforslagets bemyndigelse til ministeren, hvorefter ministeren kan stille krav om at øge andelen af vedvarende energi, når den offentlige sektor bygger nyt eller renoverer bygninger, kan ansprende til en decentral energiproduktion, hvilket kan underminere den kollektive forsyningsform, der er fremtrædende i de fleste større byer. I det omfang der stilles krav om, at en bygning selv skal producere en del af sin varme som decentral VE-produktion, kan dette hindre den optimering på systemniveau, der sker for den samlede energiproduktion i f.eks. København. Københavns Kommune opfordrer til, at nye krav i henhold til den foreslåede bestemmelse udmøntes under særlig hensyntagen til de specifikke energiforsyningsforhold, der er til stede lokalt, således at kravene ikke i sidste ende kan betyde en øget CO₂-udledning. København Kommune mener endvidere, at hvis en offentlig bygning lever op til energirammekravene, bør der ikke stilles yderligere krav til anvendelse af fx vedvarende energikilder. I det omfang, det fastholdes, at der skal stilles øgede krav til anvendelse af VE-baseret energi i en offentlig bygning, selv hvor energirammen opfyldes, finder Københavns Kommune, at eksempelvis biomassebaseret fjernvarme bør kunne henregnes hertil.

Energistyrelsen skal hertil bemærke, at forslaget er en bemyndigelse til klima- og energi- og bygningsministeren, som giver ministeren mulighed for at fastsætte regler om, at offentlige institutioner og virksomheder skal øge andelen af vedvarende energi. I høringsudkastet var lagt op til, at forslaget skulle gå lidt videre end VE-direktivet, således at ministeren kunne stille krav om anvendelse af energi fra vedvarende energikilder i forbindelse med alle renoveringer af eksisterende bygninger og ikke kun ved gennemrenoveringer, som VE-direktivet fastsætter. Med henblik på forenkling foreslås nu en bemyndigelse til klima- og energi- og bygningsministeren, som giver ministeren mulighed for at fastsætte regler om, at offentlige institutioner og virksomheder skal øge andelen af vedvarende energi ved nybyggeri og ved gennemrenoveringer af bygninger. Endvidere henvises til "Vores Energi", hvoraf det fremgår, at regeringen vil fremsætte en strategi for energirenovering af bygningsmassen, som sikrer overholdelse af de overordnede energipolitiske mål. Indsatsen til fremme af vedvarende energi i offentlige bygninger vil indgå i strategien.

Som det anføres i lovforslaget, forventes hjemlen kun at blive udmøntet over for de ikke-statslige institutioner og virksomheder, hvis fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder ikke sikres på frivillig basis.

Det forventes tillige, at spørgsmålet om at øge andelen af vedvarende energi i kommunale og regionale bygninger kommer til at indgå i f.eks. i forhandlinger mellem henholdsvis KL og

Danske Regioner på den ene side og klima-, energi- og bygningsministeren på den anden om den kommende energispareindsats i kommuner og regioner efter en evaluering af de nuværende aftaler. Ligeledes vil spørgsmålet også indgå i det arbejde, som allerede er i gang i form af ”strategiske energiplaner” i kommunerne. Inden for rammerne af den relevante bestemmelse i VE-direktivet, vil drøftelserne om øget anvendelse af vedvarende energi drøftes i et helhedsperspektiv med helhedsplanlægning som en naturlig del heraf. Det skal bemærkes, at VE-direktivet udtrykkeligt angiver, at medlemsstaterne giver mulighed for, at de pågældende mindstekrav blandt andet opfyldes ved hjælp af fjernvarme eller fjernkøling, produceret ved anvendelse af en væsentlig andel af vedvarende energikilder. Det er som udgangspunkt således ikke hensigten med bemyndigelsen, at der i højere grad skal arbejdes hen imod en omstilling til vedvarende energi på bygningsniveau frem for en omstilling ud fra en helhedsplanlægning. Energistyrelsen er enig i, at der skal ske en samfundsøkonomisk afbalancering mellem renovering af bygninger og omstilling til vedvarende energi. Samtidigt skal det dog sikres, at der sker opfyldelse af direktivets krav om, at det offentlige går foran det øvrige samfund på dette punkt.

B. Byggeloven

Forsikringspligten efter byggelovens § 25 A

1. Generelle bemærkninger

Bygherreforeningen, Forsikring & Pension, KL og Kolding Kommune tilslutter sig den foreslåede ændring til byggelovens § 25A, stk. 1. Håndværksrådet er generelt imod lovforslaget, fordi det ifølge Håndværksrådet medfører, at renoveringer og ombygninger omfattes af kravet om byggeskadeforsikring.

KLs sekretariats bemærker, at den foreslåede præcisering af reglerne er nødvendig, da statsforvaltningerne har afgjort ens sager om byggeskadeforsikring forskelligt. Dermed har statsforvaltningerne skabt usikkerhed i kommunernes sagsbehandling i sager om byggeskadeforsikring. KLs sekretariat ønsker en tilsvarende præcisering i reglerne om partshøring i byggesager.

Forsikring & Pension ønsker desuden, at bygherrebegrebet i byggelovens § 25A, stk. 3, ændres.

Kolding Kommune mener, at lovteksten er svær at læse og foreslår derfor en alternativ formulering.

Endelig opfordrer Bygherreforeningen til, at efterlevelsen af bestemmelserne om byggeskadeforsikring styrkes.

Kommunerne skal følge de afgørelser, som statsforvaltningerne træffer, og når der er statsforvaltninger, der træffer uens afgørelser i identiske sager, medfører det således, at kommunernes afgørelser i identiske sager bliver tilsvarende uens. Lovforslaget skal sikre en ensartet retstilstand over hele landet.

Reglerne om partshøring i byggesager er reguleret i forvaltningsloven og er ikke en del af lovforslaget.

For så vidt angår Forsikring & Pensions ønske om en ændring af bygherrebegrebet i § 25A, stk. 3, bemærkes, at lovforslaget alene vedrører byggelovens § 25A, stk. 1, og har til formål at tydeliggøre forsikringspligten efter stk. 1. Lovforslaget er således ikke rettet mod bygherrebegrebet i § 25A, stk. 3. Forsikring & Pension har efterfølgende mundtligt overfor Energistyrelsen tilkendegivet, at en ændring af bygherrebegrebet ikke hører hjemme i dette lovforslag.

For så vidt angår Kolding Kommunes bemærkninger til lovttekstens udformning skal det bemærkes, at forslaget af lovt tekniske grunde er gjort mere læsevenligt.

For så vidt angår Bygherreforeningens ønske om, at efterlevelsen af reglerne styrkes kan det oplyses, at der med Energistyrelsen som formand i januar 2012 nedsættes en arbejdsgruppe med deltagelse af blandt andre Bygherreforeningen, der skal se på, hvordan omgæelse af ordningen kan håndteres.

2. Kravet om etablering af både køkken og bad

Bygherreforeningen mener, at det bør præciseres, om forsikringspligten alene afhænger af etablering af bad snarere end kombinationen af bad og køkken.

Fredericia Kommune spørger for det første, om der skal tegnes en byggeskadeforsikring, hvis der tidligere har været beboelse, og siden erhverv, og der nu igen søges om at etablere beboelse, og der laves både nyt køkken og nyt bad. Endvidere spørger Fredericia Kommune om der bliver forsikringspligt, hvis der en måned efter etablering af en ny boligenhed i et eksisterende byggeri, der ikke tidligere har været anvendt til beboelse, og hvor der kun etableres nyt køkken, søges om ombygning, hvor bad og/eller køkken flyttes. Endelig har Fredericia Kommune påpeget en sproglig lapsus i bemærkningerne, hvilket har medført tvivl om, hvorvidt der skal etableres både køkken og bad, før forsikringspligten indtræder.

*I forhold til Bygherreforeningens kommentarer bemærkes det, at lovforslagets ordlyd siger (: ”En bygherre, der opfører ny bebyggelse, eller, som ved ombygning eller renovering af eller tilbygning til bestående bebyggelse, der ikke hidtil har været anvendt til beboelse, etablerer bebyggelse, **herunder køkken og bad**, [...]”).*

At der skal etableres både køkken og bad før forsikringspligten udløses er således ikke et absolut krav, idet der altid skal foretages en væsentlighedsvurdering efter byggelovens § 2. Der vil kunne opstå situationer, hvor en boligenhed kan etableres uden nævneværdige bygningsmæssige ændringer, men hvor anvendelsesændringen fører til, at der skal ske byggesagsbehandling i kommunen. Der vil i en sådan situation kun være pligt til at tegne en byggeskadeforsikring, hvis væsentlighedsvurderingen tilsiger, at der er tale om etablering af en ny beboelsesenhed. Der vil her kunne lægges vægt på, om der etableres både nyt køkken og nyt bad. Hvis fx en lægeklinik laves om til beboelse, og det eksisterende bad genanvendes, men der etableres nyt køkken, vil der formentlig ikke være pligt til at tegne en byggeskadeforsikring.

I forhold til Fredericia Kommunes kommentarer bemærkes det, at hvis der i forbindelse med overgangen fra erhverv til bolig etableres nyt køkken og nyt bad, skal der tegnes forsikring - uanset hvor mange anvendelsesændringer, der er gået forud – fordi der er tale om så væsentlige bygningsmæssige ændringer. Har der imidlertid været tale om en række forudgående anvendelsesændringer, er der stor sandsynlighed for, at der allerede er etableret køkken og bad, hvilket i givet fald betyder, at der formentlig ikke skal tegnes en byggeskadeforsikring, fordi de bygningsmæssige ændringer ikke vil være væsentlige

Bemærkningerne til lovforslaget er blevet tydeliggjort, så det klart fremgår, at det afgørende for, om forsikringspligten udløses er, om der efter en væsentlighedsvurdering, jf. byggelovens § 2, er tale om en ny boligenhed.

Der foretages ikke ændringer i selve lovforslaget.

3. Byggeskadeforsikringens dækningsomfang

Både Forsikring & Pension og Håndværksrådet mener, at der i forslaget ikke er taget hensyn til, at der i forbindelse med en ombygning kan blive tale om store ændringer i bygningens konstruktioner, herunder de bærende konstruktioner, isolering m.m. Disse ændringer kan ifølge Forsikring & Pension og Håndværksrådet medføre, at der kan opstå væsentlige fejl i den del, der bliver ombygget, men også væsentlige fejl, der forplanter sig til den del af bygningen, der ikke har været genstand for ombygningen.

Håndværksrådet er desuden meget skeptisk over for præciseringen af § 25 A, stk. 1, som ifølge Håndværksrådet betyder, at forsikringspligten nu også indtræder ved ombygning og renovering. Der er efter Håndværksrådets opfattelse tale om en glidebane, hvor der kommer mere og mere ind under ordningen, som medfører en unødvendig fordyrelse af privates ombygnings- og renoveringsarbejder. Håndværksrådet mener, at hvor ordningen primært var tiltænkt at omfatte professionelle bygherrer, der leverer nøglefærdige byggerier til private, er der siden sket en markant udvidelse af ordningen.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at i forbindelse med tegning af en byggeskadeforsikring ved ombygning eller tilbygning, hvor der etableres nye boligenheder, vil alene de elementer, der omfattes af entreprisen, være omfattet af byggeskadeforsikringen.

Det betyder, at følgeskader på eksisterende konstruktioner, der hidrører fra ombygningsarbejdet, ikke vil være dækket af byggeskadeforsikringen.

Det er i forlængelse heraf for det første vigtigt at understrege, at byggeskadeforsikringen under alle omstændigheder ikke dækker skader, der opstår og konstateres under selve byggearbejdet, men alene dækker byggeskader, der konstateres, efter at byggeriet er afsluttet.

For det andet er det vigtigt at understrege, at entreprenøren er omfattet af en ansvarsforsikring, der træder i kraft i det omfang det kan bevises, at entreprenøren har begået en ansvarspådragende fejl – hvilket også er årsagen til, at langt de fleste forsikringsselskaber i forbindelse med afgivelse af forsikringstilbud på ombygninger, der griber ind i eksisterende konstruktive forhold, kræver statiske beregninger, således at der er dokumentation for, hvordan de konstruktive forhold skal håndteres.

For det tredje er det vigtigt at understrege, at forsikringselskaberne har mulighed for at rådgive om, at entreprenøren frivilligt kan tegne en entrepriseforsikring, som dækker skader, der opstår og konstateres under selve byggeriet.

Det skal understreges, at større ombygninger, hvorved der etableres en eller flere nye beboelsesenheder i eksisterende byggeri, der ikke før har været anvendt til beboelse, hele tiden har været tiltænkt omfattet af forsikringspligten. Modsat har tilbygning til samt ombygning og renoivering af fx et enfamilieshus, uden at antallet af beboelsesenheder i øvrigt forøges, aldrig været forsikringspligtigt og bliver det heller ikke med lovforslaget.

Derfor fremgår det også af bemærkningerne til loven, at man som privatperson fortsat kan udbygge eller totalrenovere sit hus, herunder totalrenovere eksisterende køkken og bad, uden at der dermed skal tegnes en byggeskadeforsikring.

Det skal også understreges, at pligten til at tegne en byggeskadeforsikring fortsat alene påhviler den professionelle bygherre. Lovforslaget ændrer ikke herved.

Der foretages ikke ændringer i lovforslaget.

Ophævelse af monopol for udstedelse af de lovpligtige VA-godkendelser efter bygge-loven

1. Generelle bemærkninger

DI støtter ophævelsen af mono-polet, og anfører samtidig, at krav til byggevarer i kontakt med drikkevand skal sikre, at de sundheds- og sikkerhedsmæssige konsekvenser minimeres, men at myndighederne samtidig skal tage hensyn til, at virksomhederne har mindst mulige omkostninger ved at leve op til reglerne. DI støtter overordnet forslaget om ophævelse af mono-polet, men anfører, at DI principielt mener, at krav til byggevarer skal baseres på internationale standarder. DI ønsker derfor, at der arbejdes for, at der som minimum stilles krav efter en europæisk standard eller teknisk godkendelse. DI mener, at dette bedst sikrer varenes frie bevægelighed og ensartede omkostninger til test over landegrænser.

DS Håndværk & Industri anfører, at organisationen ikke har indvendinger mod ophævelsen af mono-polet, men tilføjer, at VA-godkendelsesordningen ikke kun handler om ETA-Danmarks monopol, men også om et system til sikring af rent drikkevand og sikre installationer. VEL-TEK støtter ophævelsen af mono-polet, men understreger, at det er vigtigt i henhold til drikkevandskvaliteten, at VA-godkendelsesordningen ikke miskrediteres.

VA-godkendelsesordningens formål er at sikre forbrugerne rent drikkevand. Der er tale om en national særordning med henvisning til befolkningens sikkerhed og sundhed på et område, hvor der endnu ikke er udviklet en fælles europæisk harmoniseret standard for byggevarer i kontakt med drikkevand. Ordningen skal - under hensyntagen hertil – udformes, så den belaster erhvervslivet mindst muligt. Ordningen forventes udfaset, når der er udviklet en harmoniseret standard på området.

2. Hjemlen i § 28, stk. 2

DI anfører, at bemyndigelsen i § 28, stk. 2 gælder bredere end umiddelbart angivet i høringsmaterialet og således også udstedelsen af MK-godkendelser. DS Håndværk & Industri anfører i sit hørings svar, at de frivillige VA-godkendelser af byggevarers mekanisk/ fysiske egenskaber betyder, at VA-ordningen ikke kun er et spørgsmål om rent drikkevand, men også om sikre installationer. ETA-Danmark A/S pointerer, at hjemlen gælder godkendelse af *materialer, konstruktioner og udførelsesmåder*, og således dækker bredere end antydnet i høringsmaterialet.

ETA-Danmark A/S anfører endvidere, at bestemmelsens ordlyd om, at bemyndigelsen tidsbegrænses til EU-retlige forskrifter for europæiske tekniske godkendelser er trådt i kraft ikke giver mening. Staten kan ikke kræve obligatorisk kontrol på et område, hvor der er udstedt en harmoniseret europæisk standard, men ETA-Danmark A/S vurderer, at staten fortsat har ret til at etablere og opretholde krav om obligatoriske nationale godkendelser herunder MK- og VA-godkendelser.

Hjemlen anvendes i dag kun til udstedelse af de obligatoriske VA-godkendelser, der udstedes af ETA-Danmark A/S mod betaling af gebyrer. Det er korrekt, at hjemlen tidligere har været anvendt bredere. Således blev den tidligere anvendt til udstedelsen af obligatoriske såkaldte MK-godkendelser (godkendelser af materialer og konstruktioner) af bl.a. skorstene og kedler i henhold til bygningsreglementet. Ligeledes indeholdt de obligatoriske VA-godkendelser tidligere vurderinger af såvel sundhedsmæssige egenskaber som mekanisk/fysiske egenskaber. Bygningsreglementet indeholder ikke længere krav om MK-godkendelser. Disse godkendelser anvendes således i dag udelukkende på frivillig basis, fx som dokumentation for overholdelse af bygningsreglementets funktionskrav, idet der er udviklet harmoniserede standarder for fx kedler og skorstene. VA-godkendelserne, der jf. bygningsreglementet er obligatoriske for fabriksfremstillede produkter i kontakt med drikkevand, omfatter i dag alene en vurdering af sundhedsmæssige egenskaber. Bemærkningerne til lovforslaget er præciseret i henhold til ovenstående.

En harmoniseret europæisk produktstandard for byggevarer i kontakt med drikkevand forventes tidligst vedtaget om 5-7 år. Der vil til den tid ikke længere kunne stilles nationale særkrav til yderligere test for produkter på VA-området. Dette er ligeledes tilfældet på området for MK-godkendelser, hvor der er udviklet harmoniserede standarder på de tidligere obligatoriske områder. MK-godkendelserne anvendes i dag således udelukkende på frivillig basis – eksempelvis til dokumentation af bygningsreglementets funktionskrav. Den obligatoriske VA-godkendelsesordning vil i lighed hermed skulle ophæves, når der vedtages en harmoniseret europæisk produktstandard for byggevarer i kontakt med drikkevand. Det fremgår således allerede af den nuværende hjemmel i § 28, stk. 2, at den gælder indtil EF-retlige forskrifter for europæiske tekniske godkendelser er trådt i kraft.

3. VA-godkendelsesordningens administrationsgrundlag

VELTEK pointerer, at ressortmyndigheden skal sikre inspektion af godkendelsesvirksomheden for at sikre at krav og kvalitet bliver overholdt.

DS Håndværk & Industri anfører, at det er vigtigt at sikre, at brugere og offentlighed fortsat kan se oplysninger om gældende godkendelser et samlet sted under ministerens ansvar. Og til-

føjer, at det for vvs-branchen er afgørende, at der også fremover – under ministerens ansvar - vil være en samlet offentlig liste over godkendte produkter.

En deregulering af området for godkendelserne vil, i flg. ETA-Danmark betyde, at man risikerer at miste historik og stabilitet i godkendelsesordningerne.

TEKNIQ lægger i sit høringssvar vægt på, at kontinuiteten og entydigheden skal prioriteres ved konkurrenceudsættelse. TEKNIQ pointerer endvidere, at såfremt konkurrenceudsættelsen åbner op for flere samtidige aktører på markedet, er det vigtigt med en samlet platform og et samlet arkiv med oplysninger om gældende godkendelser. TEKNIQ anfører ligeledes, at det ikke må blive mere besværligt for brugerne at få oplysninger om godkendelser og procedurer end i det nuværende system.

I 2012 udstedes en bekendtgørelse til regulering af administrationen af VA-godkendelsesordningen. Bekendtgørelsen skal regulere indhold, rammer og administration - herunder kontrol og tilsyn med ordningen. Bekendtgørelsen vil bl.a. betyde en tydeliggørelse af de krav, der stilles til de ansøgende virksomheder, hvilket vil medvirke til en styrkelse af ordningen. En velfungerende ordning skal tage hensyn til såvel sundhedsmæssige egenskaber som virksomhedernes konkurrencesituation. Myndighedernes adgang til relevant data til sikring af ordningens forsvarlige drift og udvikling samt offentlig tilgang til information om gældende godkendelser, krav og procedurer vil – i lighed med stabilitet, kontinuitet, gennemsigtighed og entydighed - være centrale prioriteter i udarbejdelse af såvel bekendtgørelse som udbudsmateriale og udvælgelseskriterier.

Energistyrelsen har noteret sig høringssparternes bemærkninger, og disse vil indgå i de videre overvejelser i forbindelse med udarbejdelse af bekendtgørelsen.

4. Udvalgseskriterier ved udbud af ordningen

TUN støtter, at lovforslaget giver mulighed for at konkurrenceudsætte udstedelsen af VA-godkendelser og bemærker, at øget konkurrence kan medvirke til, at det bliver billigere at få en VA-godkendelse.

VELTEK pointerer, at der skal stilles de samme kvalitetskrav til alle virksomheder, der i fremtiden måtte ønske at varetage godkendelsesordningen. VELTEK anfører i forlængelse heraf, at der i vurderingen af, hvem der skal være fremtidig godkendelsesmyndighed udelukkende bør konkurreres på pris, herunder gebyrets pris og effektivitet og ikke på ydelsens kvalitative indhold.

DI anfører, at en fremtidig konkurrenceudsættelse af ordningen skal sikre høj og ensartet kvalitet, såvel som et acceptabelt prisniveau på godkendelser. Her skal både udgifter til prøvninger og omkostninger til udstedelse af godkendelserne tages med i betragtning, ligesom der skal sikres en balance mellem de sundhedsmæssige hensyn og hensyn til omkostningsniveauet.

TEKNIQ fremhæver, at man i en konkurrenceudsættelse skal have fokus på ordningens sundhedsmæssige aspekter og hensynet til drikkevandskvaliteten. Forudsætning herfor er i følge TEKNIQ, at vilkårene for etablering af et godkendelsesorgan er velbeskrevne i et regelsæt,

der indeholder de nødvendige kravspecifikationer og dokumentkrav for godkendelser samt formelle krav til godkendelsesvirksomheden.

Energistyrelsen planlægger en konkurrenceudsættelse af VA-godkendelsesordningen, og vil i udbudsmaterialet beskrive de nærmere betingelser for afgivelse af tilbud på opgaven. Her vil det bl.a. fremgå, hvilke kriterier der lægges vægt på i udvælgelsen. De sundhedsmæssige kvaliteter og hensynet til drikkevandskvaliteten er selve rationale for opretholdelse af VA-godkendelsesordningen og vil derfor være centrale forudsætninger for de udvælgelsesparametre, som udbudsmaterialet vil specificere. Udbudsmaterialet skal sørge for, at alle potentielle bydere skal leve op til samme krav for drift af ordningen. Der vil givetvis skulle konkurreres på pris, men også andre parametre vil indgå, såsom eksempelvis gode løsninger til opbevaring og overlevering af data, effektiv administration mv.

Det skal bemærkes, at lovforslaget alene åbner muligheden for en konkurrenceudsættelse af godkendelsesordningen, og ikke i sig selv beskriver de nærmere rammer herfor. Energistyrelsen har noteret sig høringsparternes bemærkninger, og disse vil indgå i overvejelserne i forbindelse med konkurrenceudsættelse af ordningen og udarbejdelse af udbudsmateriale.

C. Lov om bygnings- og boligregistrering

AKB er enig i forslagets bestræbelser på at BBR får en mere effektiv energiforbrugshåndtering. BAT-kartellet støtter ligeledes forslaget og fremhæver, at en effektiv håndtering af oplysninger om bygningers energiforbrug vil sikre højere kvalitet af energimærkningerne og dermed, at de danner grundlag for huskøberes beslutninger om energirenovering. 3F Fagligt Fælles Forbund, TEKNIQ, Dansk Industri, Energiforum Danmark og Københavns Kommune udtrykker ligeledes alle støtte til de foreslåede ændringer.

Københavns Kommune udtrykker desuden forventning om, at energiforbrugsdata får en meget høj detaljeringsgrad og, at datasættet stilles til rådighed på en let tilgængelig form.

TEKNIQ ser positivt på forslaget og foreslår, at ordningen med indsamling af energioplysninger til BBR udvides med krav om indberetning af produktnavn og serienummer ved nyinstallation af varmekilder.

Hensigten med indsamlingen af energiforbrugsdata er ikke i første omgang at opnå en fuldstændig dækning. Data indsamles primært med henblik på analytiske og statistiske formål. Særligt i landbrugsbygninger og tæt bymæssig bebyggelse må det forventes at en del forbrugsuplysninger ikke altid vil kunne hæftes nøjagtigt på den bygning, hvor forbruget sker. Energiforbrugsdata vil blive stillet til rådighed internt for kommunen i BBR-systemet.

Hensigten med nærværende lovforslag er at forbedre håndteringen af de energiforbrugsuplysninger, der indsamles og lagres i BBR. Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter er enig i, at det kunne være nyttigt med et bredere kendskab til de fysiske varmeinstallationer, men det ligger ikke indenfor rammerne af lovforslaget at øge det nuværende registreringsniveau af de fysiske varmeinstallationer.

Liste over hørte virksomheder, organisationer m.v., som er blevet hørt om lovforslaget vedrørende ændring af lov om fremme af energibesparelser i bygninger, ændring af byggelovens § 28, stk. 2 og ændring af lov om bygnings- og boligregistrering

De kursiverede har afgivet hørings svar

3F Fagligt Fælles Forbund, ABF Andelsboligforeningernes Fællessekretariat, ACE Denmark, Akkrediteringsinstitutionen, Advokatsamfundet, Altinex Oil Denmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Autoriserede Kølefirmaers Brancheforening, BAT-kartellet, BIPS – Byggeri, Informationsteknologi, Produktivitet og Samarbejde, Boligselskabernes Landsforening, BOSAM – Boligforeningernes Sammenslutning i Danmark, Brancheforeningen for bygnings sagkyndige og energikonsulenter (FBfE), Brancheforeningen Frie, Uafhængige Bygningssagkyndige og Energitilbydere (FUBE), Brancheforeningen for Decentral Kraftvarme, Brancheforeningen for Storkøkkenudstyr, Byggecentrum, Byggefagenes Kooperative Landssammenslutning, Byggeriets Evaluerings Center, Byggeskadefonden vedr. Bygningsfornyelse, Bygherreforeningen i Danmark, CO-industri, Concito, DANAK (Den Danske Akkrediterings- og Metrologifond), Danmarks Lejerforeninger, Danmarks Statistik, Danmarks Tekniske Universitet, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Energi, Dansk Energi Brancheforening (DEBRA), Dansk Erhverv, Dansk Fjernvarmeforening, Dansk Forening for Automatforplejning, Dansk Gasteknisk Center, Dansk Industri, Dansk Metal, Dansk Solvarmeforening, Dansk Standard, Dansk Varme Service, Dansk Ventilation, Dansk Vindmølleforening, Danske Advokater, Danske ARK, Danske Regioner, Danske udlejere, DANVA - Dansk Vand- og Spildevandsforening, Datatilsynet, De Grønne, Den Danske Landinspektørforening, Det Økologiske Råd, DFF-edb, DI Byggematerialer, DI Handel, Dong Energy, DS Håndværk & Industri, E. On Denmark A/S, Ejendomsforeningen Danmark, Energi E2, Energi- og Olieforum, Energiforum Danmark, Energiklagenævnet, Energiservice A/S, Energitilsynet, Energitjenesten, Erhvervslejernes Landsorganisation, ETA-Danmark A/S, Eurofins Danmark A/S, Finansrådet, Forbrugerrådet, Force Technology, Foreningen af danske kraftvarmewærker, Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI), Foreningen af Slutbrugere af Energi, Foreningen af Varmepumpefabrikanter i Danmark, Forsikring & Pension, Frederiksberg Kommune, Frie Elforbrugere, Fællessekretariatet for Hovedstadens Naturgas I/S og Naturgas Midt-Nord, GasTech, Geoforum Danmark, Greenpeace, Grundfos, HMN, Håndværksrådet, Ingeniørforeningen i Danmark (IDA), Jydske Grundejerforening, KL - Økonomisk Sekretariat, KMD, Kommunalteknisk Chefforening, Kommunernes Landsforening, Konstruktørforeningen, KSO-Ordning.dk, Københavns Energi, Københavns Kommune, Københavns Kommune - Teknik og Miljøforvaltningen, Københavns Kommune – Økonomi-forvaltningen, Københavns Erhvervs Akademi, Landbrug og Fødevarer, Landsbyggefonden, Lejernes Landsorganisation (LLO), LO, Naturgas Fyn, NOAH, Nordisk Folkecenter for Vedvarende Energi, OK a.m.b.a., Olie og Gasbrænder Service sammenslutningen, OSS, Organisationen for Vedvarende Energi, OR-Ordningen, Parcelhusejernes Landsforening, Praktiserende Landinspektørers Forening, Realkreditforeningen, Realkreditrådet, Rockwool A/S, Samvirkende Energi- og Miljøforeninger, SKAT, Skorstensfejerlauget, Spar Nord, Statens Byggeforsknings Institut (SBI), Statoil, Statoil Gazelle A/S, TUN – Trælast handlerunionen, Tekniq, Teknologisk Institut, Varmepumpeordningen, VELTEK – VVS og El-tekniske Leverandørers Brancheforening, VVS-eksperter (v. direktør Allan Elgaard) og Vindmølleindustrien.

Liste over hørte virksomheder, organisationer m.v., som er blevet hørt om lovforslaget vedrørende ændring af byggelovens § 25A, stk. 1

De kursiverede har afgivet høringsvar

3F, ACE Denmark Akkrediteringsinstitutionen, inklusiv Akkrediteringsrådet, Akademisk Arkitektforening, Advokatrådet – Advokatsamfundet, Akademiet for de Tekniske Videnskaber, Altinex Oil Denmark A/S, Affald Danmark, Ankenævnet på Energiområdet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Benzinforhandlerne Fælles Repræsentation, Bio-Energipark Tønder, Brancheforeningen for Biogas, Brancheforeningen for Biogas, Brancheforeningen for Decentral Kraftvarme, *Bygherreforeningen Danmark*, Cepos, Cevea, CO-industri, Concito, Dajolka, Daka, Dakofo, Danisco – Genencor, DANAK (Den Danske Akkrediterings- og Metrologifond), Danish biofuel, Danish Offshore Industry, Danish Operators, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Tekniske Universitet, Danmarks Vindmølleforening, Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Dansk Byggeri, Dansk Bygningsinspektørforening, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Fjernvarme, Dansk Gasteknisk Center (DGC), Dansk Geotermi Aps, Dansk Industri, Dansk Landbrug, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Shell, Dansk Metal, Dansk Skovforening, Dansk Standard, Danske Regioner, Dansk Transport og Logistik (DLTL), Danske Arkitektvirksomheder, De Danske Bilimportører, De Grønne, Det Økologiske Råd, DONG Energy A/S, Dong E&P, DS Håndværk & Industri, DTU – Afdelingen for myndighedsbetjening, Ejendomsforsikringen Danmark, Emmelev Mølle, Energi- og Olieforum, Energiklagenævnet, Energitilsynet, Energitjenesten, Forbrugerrådet, Foreningen Danske Kraftvarmeværker, Foreningen af Registrerede Revisorer (FRR), Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI), Foreningen for Slutbrugere af Energi, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, *Forsikring & Pension*, *Fredericia Kommune*, Frederiksberg Kommune, Frie Elforbrugere, Fællessekretariatet for Hovedstadsregionens, HMN Naturgas I/S, Greenpeace, GTS (Godkendt Teknologisk service), Haahr benzin, *Håndværksrådet*, Inbicon, Ingeniørforeningen i Danmark (IDA), *Kolding Kommune*, *KL (Kommunernes Landsforening)*, KL - Økonomisk sekretariat, Kommunalteknisk Chefforening, Københavns Kommune, Københavns Kommune - Teknik- og Miljøforvaltningen, Københavns Kommune – Økonomiforvaltningen, Landbrug & Fødevarer, Landsorganisationen i Danmark (LO), Mellemfolkeligt Samvirke, Miljøbevægelsen NOAH, Mærsk Olie og Gas AS, Nephentes, Nordisk Folkecenter for Vedvarende Energi, Novozymes, Odense kommune, Organisationen for Vedvarende Energi, Parcelhusejernes Landsforening, RenoSam, Rigsrevisionen, SDE - Sammen sluttede Danske Energiforbrugere, Samvirkende Energi- og Miljøforeninger, Statoil Gazelle A/S, Statsforvaltningen Hovedstaden, Statsforvaltningen Midtjylland, Statsforvaltningen Nordjylland, Statsforvaltningen Sjælland, Tekniq, Teknologisk Institut, Vattenfall A/S, Vindmølleindustrien, WWF Verdensnaturfonden, Østkraft, Aalborg Kommune, Aalborg Universitet, Århus Kommune.